

PASAULES DABAS FONDA ATKLĀTĀ OLIMPIĀDE

“ILGTSPĒKS”

10.–12. klašu izglītojamajiem

NOLIKUMS

2026./2027. mācību gads

1. Vispārīgie jautājumi

1.1. Nolikums nosaka atklātās olimpiādes “ILGTSPĒKS” (turpmāk – Olimpiāde) mērķi, dalībnieku loku, saturu, norises kārtību, vērtēšanas principus un apbalvošanas kārtību.

1.2. Olimpiādi organizē nodibinājums “Pasaules dabas fonds”, reģistrācijas Nr. 40008067839, juridiskā adrese: Elizabetes iela 8–4, Rīga, LV-1010 (turpmāk – Organizators), projekta “Sadarbībā balstītas vides izglītības īstenošana Latvijas skolās” (projekta reģistrācijas Nr. LVAF/59/2025) ietvaros ar Latvijas vides aizsardzības fonda atbalstu.

1.3. Olimpiāde ir brīvprātīga, bezmaksas un atklāta valsts mēroga olimpiāde.

1.4. **Olimpiāde notiek 2026. gada 16. oktobrī attālināti.** Dalībnieks uzdevumu veic individuāli savā izvēlētajā vietā, ievērojot Organizatora noteikto norises un darba iesniegšanas kārtību.

2. Mērķis un dalībnieki

2.1. Olimpiādes mērķis ir veicināt jauniešu izpratni par ilgtspējīgas attīstības un videi draudzīga dzīvesveida jautājumiem pasaules kontekstā, veicinot spēju patstāvīgi analizēt starptautiskas publikācijas, saskatīt kopsakarības, vērtēt pretrunas, kas veidojas starpdisciplinārā kontekstā, un piedāvāt argumentētus risinājumus.

2.2. Olimpiādē var piedalīties Latvijas vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu 10.–12. klašu izglītojamie.

2.3. Olimpiādes darba valoda ir latviešu valoda.

3. Saturs un norise

3.1. **Olimpiādes uzdevums ir veidot argumentētu viedokli esejas formātā par tēmu, kas tiks nosūtīta reģistrētajiem olimpiādes dalībniekiem olimpiādes norises dienā.**

3.2. Gatavojoties Olimpiādei un izpildot Olimpiādes uzdevumu, dalībnieki tiek aicināti iepazīties ar Organizatora izglītojošās kampaņas “Ilgospēks” ietvaros sagatavotajiem un apkopotajiem materiāliem. Kampaņas materiāli, tostarp saites uz starptautiskām publikācijām, tiks publicēti pakāpeniski, laika posmā no 2026. gada 17. septembra līdz 13. oktobrim Organizatora sociālo tīklu kontos *Facebook* un *Instagram*.

3.3. Organizatora izglītojošās kampaņas tematiskie virzieni ir ilgtspējīga attīstība, zaļmaldināšana, ilgtspējīga pārtikas ražošana, ūdens resursi, aprites ekonomika, ilgtspējīgs resursu patēriņš, digitālā resursefektivitāte un klimats, kā arī bioloģiskā daudzveidība.

3.4. Esejas tēmu Organizators 2026. gada 16. oktobrī plkst. 9.00 nosūta reģistrētajiem dalībniekiem uz pieteikumā norādīto e-pasta adresi.

3.5. Rakstot eseju, sava viedokļa argumentācijai dalībniekam jāgpilni jāizmanto vismaz viens no Organizatora kampaņas materiālos ietvertajiem avotiem, tostarp faktus, datus vai ekspertu atziņas, norādot atsauci uz izmantoto avotu. Dalībnieks var izmantot arī citus avotus, kuri pamato viņa viedokli. Esejas ietvaros ir ieteicams pamatot arī informācijas avotu izvēli.

3.6. Eseja sagatavojama datorrakstā. Esejas apjoms ir 800–1200 vārdu. Izmantoto avotu saraksts un 3.9. punktā noteiktā informācija par mākslīgā intelekta izmantošanu esejā noteiktajā vārdu skaitā netiek ieskaitīta.

3.7. Dalībnieks eseju sagatavo patstāvīgi un iesniedz kā savu autordarbu, uzņemoties atbildību par tajā ietvertu saturu, kurā nav pieļaujamas plaģiātisma pazīmes. Citas personas nedrīkst dalībnieka vietā sagatavot, pārrakstīt vai būtiski rediģēt darba saturu. Citu autoru teksts, idejas, dati vai atziņas izmantojami, norādot avotu.

3.8. Mākslīgā intelekta rīku izmantošana ir pieļaujama kā palīg līdzeklis, piemēram, ideju strukturēšanai, informācijas apkopošanai, valodas rediģēšanai un citiem atbalsta mērķiem, nemainot olimpiādes dalībnieka kā autora izmantoto vārdojumu un argumentācijas saturu. Mākslīgā intelekta rīki nedrīkst aizstāt dalībnieka patstāvīgo argumentāciju, secinājumus un piedāvātos risinājumus.

3.9. Ja dalībnieks darba izstrādē izmanto mākslīgā intelekta rīkus, darba beigās atsevišķā sadaļā “Mākslīgā intelekta izmantošana” norāda izmantotā rīka nosaukumu, izmantošanas mērķi, darba daļu, kurā rīks izmantots, un līdz trim būtiskākajiem izmantotajiem vaicājumiem (*prompts*). Dalībnieks ir atbildīgs par mākslīgā intelekta sniegtās informācijas pārbaudi un visa iesniegtā darba saturu.

3.10. Ja mākslīgā intelekta rīki darba izstrādē nav izmantoti, dalībnieks darba beigās norāda: “Mākslīgā intelekta rīki nav izmantoti.” Neatklāta mākslīgā intelekta rīku izmantošana, plaģiāts vai cita būtiska akadēmiskā godīguma prasību neievērošana var būt pamats darba nevērtēšanai.

4. Pieteikšanās olimpiādei (reģistrācija), esejas tēmas saņemšana un darba iesniegšana

4.1. **Dalībnieks Olimpiādei var pieteikties pats vai ar izglītības iestādes pārstāvja starpniecību līdz 2026. gada 15. oktobrim plkst. 12.00, aizpildot Organizatora elektronisko pieteikuma veidlapu. Pieteikuma veidlapu aizpilda par vienu dalībnieku vai par dalībnieku grupu (skolotājs).**

4.2. Pieteikumā norāda dalībnieka vārdu, uzvārdu, klasi, izglītības iestādi un kontaktinformāciju, kā arī citu Organizatora pieteikuma veidlapā norādīto Olimpiādes organizēšanai nepieciešamo informāciju.

4.3. Pēc pieteikšanās termiņa beigām Organizators uz pieteikumā norādīto e-pasta adresi nosūta apstiprinājumu par dalību Olimpiādē.

4.4. **2026. gada 16. oktobrī plkst. 9.00 olimpiādei reģistrētais dalībnieks vai dalībnieku grupas (klases) pārstāvis (skolotājs) uz savu pieteikumā norādīto e-pasta adresi saņems Olimpiādes esejas tēmu un precizējumus darba uzdevuma veikšanai.**

4.5. **Olimpiādes darbs iesniedzams DOCX formātā līdz 2026. gada 16. oktobrim plkst. 16.00, nosūtot uz e-pasta adresi info@pdf.lv, e-pasta ziņojuma tēmas laukā norādot “Olimpiādes eseja, dalībnieka vārds, uzvārds, skolas nosaukums”. DOCX dokumenta nosaukumā ir jānorāda: Ilgtspēks 2026.**

4.6. Darbu, kas iesniegts pēc 4.5. punktā noteiktā termiņa beigām, Organizators var nevērtēt, izņemot gadījumu, ja kavējums radies Organizatora konstatētu tehnisku traucējumu dēļ.

5. Vērtēšana, rezultāti un apbalvošana

5.1. Olimpiādes darbu vērtēšanai Organizators izveido žūrijas komisiju. Žūrijas komisijas sastāvu apstiprina ar Organizatora rīkojumu.

5.2. Darbus vērtē pēc vienotiem vērtēšanas kritērijiem 100 punktu skalā:

Kritērijs	Punkti
Problēmas izpratne un atbilstība uzdevumam (esejas tēmai)	20
Starpdisciplinārs skatījums un kopsakarību saskatīšana	20
Argumentācija, fakti un pierādījumu izmantošana	20
Organizatora ieteikto avotu jēgpilna izmantošana argumentācijā	10
Piedāvāto risinājumu pamatotība un ilgtspējas izvērtējums	10
Esejas struktūra, atsauces uz izmantotajiem avotiem, avotu izvēles argumentācija	10
Viedokļa skaidrība, piedāvāto risinājumu oriģinalitāte, patstāvīgs skatījums	10

5.3. Vērtējot Organizatora kampaņas materiālu izmantošanu, tiek ņemts vērā nevis izmantoto avotu skaits, bet tas, cik pamatoti un jēgpilni dalībnieks tos izmanto savas argumentācijas veidošanā.

5.4. Darbi tiek vērtēti anonimizēti. Vērtēšanas kārtību un žūrijas komisijas darba sadalījumu nosaka Organizators, ņemot vērā iesniegto darbu skaitu un nodrošinot vienotu vērtēšanas kritēriju piemērošanu.

5.5. Vienāda punktu skaita gadījumā augstāku vietu iegūst darbs ar augstāku vērtējumu kritērijā “Argumentācija, fakti un pierādījumu izmantošana”; ja rezultāts joprojām ir vienāds – kritērijā “Organizatora kampaņas materiālu jēgpilna izmantošana argumentācijā”.

5.6. Olimpiādes rezultāti un informācija par uzvarētāju un atzinību saņēmējiem tiek publicēti 2026. gada 30. oktobrī Organizatora tīmekļvietnē un sociālo tīklu kontos *Facebook* un *Instagram*. Informāciju par individuālo rezultātu Organizators var nosūtīt dalībniekam uz pieteikumā norādīto e-pasta adresi.

5.7. Olimpiādes galvenā balva ir uzvarētāja esejas publicēšana vienā no Latvijas vadošajiem medijiem. Publikācija tiek sagatavota sadarbībā ar Organizatoru un portāla redakciju. Nepieciešamības gadījumā esejā var tikt veikti redakcionāli precizējumi, nemainot darba saturisko būtību.

5.8. Žūrijas komisija nosaka Olimpiādes uzvarētāju un var piešķirt atzinības. Organizators var noteikt arī citas balvas.

6. Personas dati un noslēguma jautājumi

6.1. Dalībnieku personas dati tiek apstrādāti Olimpiādes organizēšanai saskaņā ar Organizatora privātuma paziņojumu, kas pieejams pieteikšanās veidlapā.

6.2. Informācija par uzvarētāju un uzvarētāja darba publicēšana notiek atbilstoši Organizatora privātuma paziņojumā norādītajam tiesiskajam pamatam un, ja nepieciešams, saņemot attiecīgu piekrišanu.

6.3. Organizators objektīvi pamatotu apstākļu dēļ var precizēt Olimpiādes tehnisko norises un darba iesniegšanas kārtību, par to savlaicīgi informējot reģistrētos dalībniekus.

6.4. Kontaktinformācija: abergmane@pdf.lv, tālr. 26164067, https://lv-pdf.panda.org/par_mums/par_mums/